

Notat til Statsrevisorerne om tilskud til privat høreapparat- behandling

November
2010

revision
revision

revision

Tilskud til privat høreapparatbehandling

16. november 2010

RN A206/10

I. Indledning

1. Statsrevisorerne har bedt mig om i et notat at beskrive de faktuelle forhold omkring det offentlige tilskud til høreapparatbehandling. Notatet handler om høreapparatbehandlingen, ansvarlige myndigheder, tilskudsordningen og status på igangsatte initiativer på området.

2. Notatet er baseret på møder med Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Socialministeriet og Kommunernes Landsforening samt relevant materiale, herunder love, bekendtgørelser, vejledninger og notater.

II. Høreapparatbehandlingen

3. Høreapparatbehandlingen består af udlevering af selve høreapparatet og af behandling i form af høreprøve, tilpasning og service. Borgeren kan frit vælge, om høreapparatbehandlingen skal finde sted i offentligt eller privat regi.

Den offentlige høreapparatbehandling foregår enten hos en praktiserende speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme eller på en audiologisk høreklub på et sygehus.

Den private behandling finder sted hos en godkendt privat høreklub, og der kan opnås tilskud hertil, hvis de generelle hjælpemiddelbetingelser i øvrigt er opfyldt. Det er en forudsætning for behandling i privat regi med tilskud, at borgeren er henvist af en praktiserende speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme.

III. Ansvarlige myndigheder

4. Støtte til anskaffelse af et høreapparat, hvad enten det sker i offentligt eller privat regi, hører under Socialministeriet. Høreapparater betragtes som et hjælpemiddel, og støtten her til ydes efter reglerne i lov om social service, § 112. Tilskuddet til behandling i privat regi, herunder tilskuddets størrelse, er også fastlagt i lov om social service.

5. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætter regler om sikring af kvalitet og godkendelse af private høreklubber. Ministeriet har delegeret godkendelses- og tilsynskompetencen, og opgaven gennemføres af DELTA (Teknisk-Audiologisk Laboratorium), som har specialviden om høreapparater. DELTA aflægger årligt en redegørelse til ministeriet om virksomheden, herunder de gennemførte tilsyn. Der er i alt 140 private høreklubber.

6. Sundhedsstyrelsen har ansvaret for at fastlægge de nærmere faglige retningslinjer for høreapparatbehandlingen. Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en vejledning om høreapparatbehandling.

7. Kommunerne har bevillingskompetencen og finansieringsansvaret i forhold til støtte til høreapparater. Borgere med høretab får således bevilget høreapparatbehandling gennem kommunen. Kommunerne udbetaler tilskud til de private høreklinikker i de tilfælde, hvor borgeren vælger behandling i privat regi.

8. Regionerne har ansvaret for at tilbyde og tilrettelægge den del af høreapparatbehandlingen, som finder sted på de offentlige sygehuse, og indgår overenskomst med praktiserende speciallæger i øre-, næse- og halssygdomme.

IV. Tilskudsordningen

9. Tilskuddet til høreapparatbehandling på private høreklinikker blev indført i 2000 med det formål at nedbringe ventetiden på offentlig høreapparatbehandling. Tilskuddet udgjorde 3.000 kr. pr. høreapparat. I 2002 blev tilskuddet hævet til 5.000 kr. pr. høreapparat, da ventetiden på behandling i det offentlige ikke var nedbragt.

Tilskuddet dækker selve apparatet og behandlingen. Tilskuddet kan dog maksimalt udgøre den faktiske pris. Hvis prisen på høreapparatbehandlingen overstiger tilskuddets størrelse, betaler borgeren selv differencen. Ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriet ville tilskuddet på 5.000 kr. i højere grad afspejle de faktiske udgifter ved høreapparatbehandlingen, hvilket ville give borgeren ingen eller kun en mindre egenbetaling og dermed gøre det private tilbud mere attraktivt.

Høreapparatbehandlingen er ikke omfattet af regeringens udvidede frie sygehusvalg, og regeringen fandt det væsentligt, at tilskuddet gav borgeren en reel mulighed for at få behandling i privat regi med ingen eller kun en mindre egenbetaling.

Der kan efter 4 år opnås tilskud til et nyt høreapparat. Det kan dog bevilges tidligere, bl.a. hvis borgeren er udsat for en forværring i sin hørelse, som begrunder et nyt høreapparat.

10. Hvis borgeren vælger høreapparatbehandling i offentligt regi, betaler kommunen prisen for høreapparatet og finansierer en del af behandlingen. Kommunens andel udgør 30 % af behandlingsudgiften, mens regionen afholder den resterende del.

11. I 2007 gennemførte Finansministeriet sammen med Socialministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet analyser af tilskudsordningen med henblik på en eventuel justering af ordningen. Konklusionen på ministeriernes analyse var, at den gennemsnitlige samlede udgift til høreapparatbehandling i det offentlige var større end udgiften til tilskuddet til behandling i privat regi.

12. Tilskuddet reguleres årligt med satsreguleringsprocenten og er siden 2002 steget med ca. 20 %. I 2010-priser er tilskuddet 6.230 kr. pr. høreapparat. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at det offentliges gennemsnitspriser for indkøb af høreapparater i samme periode er steget ca. 10 %.

13. Der skønnes i dag at være 300.000 borgere med udleveret høreapparat. Antallet er steget siden tilskudsordningens ikrafttræden. I 2009 blev der udleveret i alt ca. 130.000 høreapparater, heraf ca. 70.000 i privat regi.

14. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at den forventede samlede ventetid på forundersøgelse og behandling i offentligt regi i perioden 2000-2010 har ligget mellem ca. 35 og 55 uger. I 2009 var den forventede ventetid ca. 43 uger, og i 2010 har den forventede ventetid i 1. halvår været ca. 35 uger.

V. Igangsatte initiativer på området

15. I forbindelse med regeringens tiltag til genopretning af dansk økonomi har Socialministeriet den 13. oktober 2010 fremsat lovforslag om, at tilskuddet pr. 1. januar 2011 nedsættes med 10 %, hvorefter tilskuddet vil være 5.607 kr. i 2010-priser. Herudover foreslås det, at tilskuddet fastfryses i en 3-årig periode frem til 1. januar 2014, hvorefter tilskuddet reguleres efter Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks. De nugældende betingelser for udbetalingen af tilskuddet videreføres.

16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet har nedsat en arbejdsgruppe med det formål at gennemgå høreapparatområdet, herunder tilskudsordningen. Der foreligger endnu ikke et godkendt kommissorium for arbejdsgruppen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet har oplyst, at baggrunden for nedsættelsen af arbejdsgruppen bl.a. er de forøgede aktiviteter og dermed udgifter på området. Arbejdsgruppen forventer at undersøge organiseringen af regler om høreapparatbehandlingen generelt, kvaliteten og organiseringen af den faglige visitation, kvalitetssikringen af de godkendte private klinikker, øget gennemsigtighed på området og reglerne for tilskuddet. Arbejdsgruppen forventer at afslutte sit arbejde i februar 2011.

VI. Afslutning

17. Jeg har noteret mig, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal undersøge tilskudsordningen på en række væsentlige områder. Endvidere har Socialministeriet i efteråret 2010 fremsat lovforslag om, at tilskuddet nedsættes, fastfryses i en 3-årig periode og fremover reguleres efter forbrugerprisindekset. Jeg har på grund af den korte tidsfrist ikke haft mulighed for at undersøge tilskudsordningen nærmere. Det er umiddelbart min opfattelse, at de mange aktører på området rummer en risiko for manglende opfølgning og koordinering. Jeg har forstået, at spørgsmål om organisering tillige med aktivitetsstyring, finansiering og kvalitet vil blive inddraget i arbejdsgruppens kommissorium.

Jeg vil følge udviklingen på området, herunder arbejdsgruppens resultater, og i foråret 2011 orientere Statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning. Såfremt Statsrevisorerne er indforstået hermed, vil jeg på det tidspunkt redegøre nærmere for muligheder og grundlag for at igangsætte en eventuel større undersøgelse.

Henrik Otbo